

RODOLJUB.

Izhaja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Duhovščina in politika.

Naši duhovščini za zrcalo naj bi se vtaknila sledeča načela, ki so se določila na pastoralnih konferencah škofije St. Pölten glede razmerja duhovščine in politike. »Reichspost« poroča, da se je sklenilo sledeče: Pri uporabi političnih pravic so duhovščini stavljeni gotove meje, ne samo v splošnem npravnem zakonu, nego tudi vsled obzirov, ki jih ji določata stan in poklic duhovenski. Nikdar ne sme duhoven pozabiti, da je predvsem dušni pastir, in sicer za vse župljane, torej tudi za politične nasprotnike. Tudi tem naj se omogoči, da morejo svojemu dušnemu pastirju v svojih verskih zadevah zaupati vzlic svojemu političnemu nasprotstvu. Zato jih duhovnik ne sme osebno žaliti. Potemtakem se duhovnik ne sme postavljati v ospredje politične agitacije ter ne sme biti nikdar tako strasten, brezobziren in vse meje dostojnosti prezirajoč agitator, kakršen je danes marsikdo. Vse čisto politično, vse osebno in vse, kar se ne strinja s svetostjo kraja, naj se ne govori s prižnice. Pri pobujanju političnih društev in pri zagovarjanju ali podpiranju prijateljskih društev naj ne rabi duhovnik nepoštenih ali neplemenitih sredstev, naj loči strogo stvar od osebe ter naj kaže v svojem uradnem vedenju pa tudi privatno odkritosrčno naklonjenost do ljudi ter naj jim bo dostop do njega odprt in lahak. — Pastoralne konference v St. Pöltenu so torej določile načela, katera liberalni »Slovenski Narod« vedno povdarja kot edino prava! Pa menda vendar ni duhovščina st.-pöltenske škofije — liberalna?! Ali prava in poštena načela so samo ena, pa naj jih naglašata liberalci ali vredni duhovnik! Gotovo je, da se slovenska duhovščina po teh načelih ne ravna ter da je med st.-pöltenskimi in ljubljanskimi duhovniki v načelih glede politike velik prepad! Ali seveda, tudi v st.-pöltenski škofiji se dobe eksemplarji kranjske vrste, ki teh načel ne poznajo in poznati nočejo!

Razkrinkanje »Obrambnega društva«.

Pred nekaj meseci s tolikim hruptom ustanovljeno »Obrambno društvo« je sedaj nesmrtno blamirano. — »Soči« je prišla tem tičem na sled in razkrila, da je to »Obrambno društvo« kovačnica laži in družega nič. To razkritje se je pa zgodilo tako-le: V »Soči« je bil o nekem g. nuncu dopis, seveda resničen, ali tiste vrste, katera prijate-

ljem pri »Obrambnem društvu« ni povšeči. Ko so brali Lampetki tisti dopis v »Soči«, — so pisali hitro tistemu g. nuncu, naj popravi oni dopis v »Soči« ne glede na to, ali je resničen ali ne. »Popraviti se mora, pa če je še tako resnično«, to je deviza »Obrambnega društva«. Tako nemoralo širi to društvo med duhovščino in javnost. Ako pa ne zna popraviti, so rekli, pa naj kar podpiše »in bilanco« kos papirja, bodo že oni popravili, in take skrupularije bi bili morali potem priobčiti mi na temelju § 19. tisk. zakona, za katerega se zatekajo, da morejo lagati. Ta slučaj potrjuje prejšnje trditve, da duhovniško »Obrambno društvo« ne gleda na to, ali je resnično ali ne, kar stoji v listih, marveč gre le za tem, da se mora popraviti vse, kar je ne-všečnega pisano o kakem nuncu, pa če je še tako resnično. Tako služi tiskovni zakon politikujoči duhovščini v »obrambo«, »Prim. List« pravi, »da se obrekovanje samo obdolži«, v resnici pa zato, da lažejo in sleparijo javnost pod zaščito tiskovnega zakona. Tako daleč gre politikujoča duhovščina. In še greha nima pri tem, ker namen posvečuje sredstva. V čast onemu duhovniku pa moramo povedati, da jim ni šel na limanice ter ni hotel s pomočjo § 19. tisk. zakona javno lagati, prepričan, da tisto, kar je stalo v »Soči«, je bilo do pike resnično. »Obrambno društvo« je razkrinkano kot društvo, ki hoče slepiti našo javnost in s slepljenjem varovati ugled in čast duhovskega stanu. Presneto na slabih nogah pa mora biti ta čast in ugled, ako jih hočejo varovati z nemoralnimi sredstvi! Kdor kaj drži nase, ta se pač ne bo pečal z »Obrambnim društvom«, tisti pa, ki se bodo še zatekali v varstvo ljubljanskih političnih slepičev pri tem društvu, si bodo dajali sami sebi v javnosti spričevalo, kakršno si je zaslužilo to društvo.

Politični pregled.

Konec državnega zбора.

Pretečeno sredo se je preložilo zasedanje državnega zboru na nedoločen čas, t. j. vsaj do rane jeseni. Med tem časom dovršijo svoje posle deželni zbori, potem pa nastopijo običajne počitnice. O minulem zasedanju se sme trditi, da je bilo prav uspešno, vsaj v primeri z burnimi in brezplodnimi zasedanji zadnjih treh let. In poslanci so si res zaslužili počitnic, še bolj pa jih je vreden in potreben ministrski predsednik Körber, ki se je vzkazal pravega diplomata. Njegovemu previdnemu in neumornemu postop-

panju se je posrečilo držati ves čas zasedanja sovražne si stranke vsaksebi, da si niso skočile v lase. Znal jim je državne potrebe in koristi v enomer tako živo slikati, da so poslanci žrtvovali ožje koristi državnim. Na ta način se je vladi res posrečilo spraviti na varno ne le ves državni proračun, temuč še nekatere druge, za njo nujne zadeve, kakor novi davek na vozne karte i. dr. Hvaležnost pa bo žel najbrže le Körber.

Deželni zbori

so sklicani na soboto dne 21. t. m. Tudi kranjski deželni zbor se skliče ta dan. Pozneje se skliče le tirolski deželni zbor.

Nemški cesar Viljem.

Nedavno je bila v Marienburgu v poljski Prusiji ustanovna slavnost nemškega viteškega reda. Na slavnost je prišel tudi nemški cesar Viljem ter pri tej priliki govoril skrajno ostro zoper Poljake in Slovane sploh. Prizadevanje pruskih Poljakov, da si ohranijo svoj jezik in svojo narodnost, je imenoval poljsko predrznost in nesramnost. Nemške viteze in vsi prisotne je pozivljal na boj zoper tu- in onstran meje. Vse to je moral poslušati tudi poslušati avstrijski general Berchtolsheim, ki je zastopal nadvojvodo Evgena. Vsled tega govora je interpeliral v avstrijskem državnem zboru češki poslanec Klofač. Prišlo je do jako burnih prizorov. Klicalo se je nemškemu cesarju: Proč z Viljemom! Cesar je bil pijan, ko je to govoril itd.

Dopisi.

Iz Velesovske župnije.

Lepa je naša župnija, lepa tudi naša cerkev in močno obiskana je božja pot, katero je obiskalo vsako leto mnogo romarjev. Toda sedaj so jo začeli opuščati. Ni pa čuda, če nas romarji zapuščajo in pa cerkev, ker, če bo šlo tako naprej, bomo še domačini malo hodili v cerkev. — Dan sv. Rešnjega Telesa je bil krasen in za procesijo zelo ugoden. Vročine ni bilo in veselji smo čakali na sprevod. Toda procesija se je bila slabo obnesla. Naš župnik Blaž Petrič je bil silno razburil ljudstvo. Sneti je namreč pustil bandero, da je tako omogočil, da niso »fantje« za procesijo nosili bandere. Hotel je na vsak način, da bi bili možje nosili bandero, vsled česar ga je torej župnik dal sneti in ga je dal v svojo »šackamro«. Ko je prišel župnik Petrič, smo imeli dve banderi, sedaj imamo ednega in še tega ni pustil sneti pri procesiji, čeravno je v ta namen kupljeno. Zakaj župnik ni pustil banderi sneti, nam ni natančno znano. Mislimo si, da tudi poklicani niso neomadeževani. Kakor rečeno, se je procesija vršila brez bandera. Mislili smo, da pride do škan-

dala, ker so bili ljudje zelo razburjeni. Toda bilo je vse mirno, ker tudi naše ljudstvo pričelo se je zavedati. Ko je župnik došel z Najsvetejšim mimo fantov oziroma občinstva, so pokleknili, ali po odhodu niso šli za njim, temveč v gostilno in se je procesija vdeležilo le 16 parov možkih. Še celo župnikov največji pristaš se ni mogel brzdati; šel je le do sv. Marjete, tam pa jo je krenil po slabi poti čez hrib. Da je mogel naš župnik tako samovlastno postopati, ni čuda, ker so naši ključarji podobni lesenim vojakom na strehi, kateri se sučejo kakor veter vleče. Že ob Veliki noči bi bili morali takemu ravnanju storiti konec, ko je Matevževa žena prosila Lorenca, če se fanti z nosilci bandera sprimejo. Ali Lorenec je bil pameten in se ni udal. Imenitna pa je bila misel župljanov, da so šli, ko je župnik s procesijo odšel, v cerkev po prazne stoječe palice in jih postavili pred cerkev, da so krasile župnišča stran, ker okna župnišču so bila prazna. Na vsakem skromnem oknu so gorele lučice in so se nahajale podobe, ali v župnišču jih ni bilo, ker župnik sveč ne more kupiti. — Sedaj pa vprašamo Blaža, li je on kupil bandero ali mi? Upamo torej, da prihodnji procesiji ne stori nikdar več kaj tacega, ker tako počenjanje mora zatreti v najbolj verskem srcu ves čut in naj se potem župnik ne čudi, če bomo opuščali cerkev. Kje se torej pričinja pešanje vere? **Župljani.**

Domače in razne novice.

Nekdaj in sedaj. Slučaj je nanese, da smo dobili v roke — pastirski list ljubljanskega škofa Herbersteina iz l. 1773. Prečitali smo ga z zanimanjem pa tudi z začudenjem, kajti grof Herberstein zaukazuje v tem pastirskem listu svoji duhovščini ravno nasprotje tega, kar se danes z malimi častnimi izjemami splošno prakticira, in sicer z vednostjo in brez ugovora od kompetentne strani. Naj navedemo dva posebno značilna odlomka iz tega pastirskega pisma iz leta 1773.: I) »Sed praeterea confessarios monitos volo, ne in sacro Poenitentiae Tribunali de aliis rebus ad hoc Sacramentum minime spectantibus colloquia misceant, unde multa interdum consequuntur mala: quemadmodum etiam vitandae sunt inutiles quaestiones, vel periculosae, ne forte curiositate excitata innocentes animae malitiam discunt.« — (Slovenski: Posebno pa opominjam spovednike, da se pri spovedi nikar ne mešajo v pogovore, ki k temu zakramentu čisto nič ne sodijo, iz česar večkrat mnogo slabega izvira; isto tako treba se je izogibati nepotrebnih in nevarnih vprašanj, da bi se morda vsled vzbujene radovednosti nedolžne duše ne učile hudobij.) II.) »Ceterum a negotiis temporalibus omnino abstineant, potissimum vero in testamentis conficiendis, in contractibus et in matrimoniis se nullatenus immisceant.« — (Slovenski: Sicer naj se popolnoma zdržujejo posvetnih opravil, zlasti pa naj se nikar ne mešajo v sestavljanje testamentov, kontraktov in v zakonske zadeve.) Lahko in hvaležno bi bilo, navesti konkretnih slučajev iz naših dni, kako se ta zapoved škofa Herbersteina sistematično prezira. Tekom

let smo navedli že na tisoče slučajev, ki kažejo, kako se duhovniki vtikajo v posvetne zadeve, kako zlorablajo spovednico, vsled česar se razširja silno pohujšanje in kako se zlasti vtikajo v testamente in druge take zadeve. Pa kdo bi se temu čudil, ko je celo škof Jeglič v posebnem pastirskem listu priporočal duhovnikom, naj vplivajo na umirajoče, da v svojem testamentu kaj zapuste za škofove zavode. Časi so se pač korenito premenili, to dokazuje pričujoča zgodovinska reminiscenca in pa dejstvo, da smo mi bili že neštivilnokrat razglašeni za brezverce in sovražnike Kristusove cerkve, dasi ne zahtevamo družega ničesar nego to, kar je že pred 140 leti zaukazal duhovščini njen tedanji škof. Ali je bil tudi škof Herberstein brezverec in sovražnik Kristusove cerkve?

Katoliške družbe zastava je bila v torek na javni dražbi prodana, in kupil jo je naprednjak za celih 100 kron. »Slovenec« poveljuje ta veseli dogodek, ki postavlja katoliško prepričanje, kakor tudi katoliške mošnje naših nasprotnikov v dokaj čudno luč, s temi le vrsticami: »Prišel je samo gosp. Supančič ter dražil zastavo, ki pa ni bila ona sv. Mihaela, katera je last »Slov. krščanske socialne zveze«, ampak stara doslužena, nikakor ne posebno dragocena zastava »katoliške družbe«, katero naši organizaciji že davno nadomestujejo lepše in dragocenejše. Tako »Slovenec«! In pripoznati moramo, da so njegove opazke precej frivolne. Častitljiva zastava katoliške družbe, ki je prva na Kranjskem krenila na stezo sedanjega pretiranega katoličanstva, stara zastava, ki je pri vsem tem tudi blagoslovljena, pustili so naši klerikalci sramotno prodati, tolažeč se, da je stara, ne posebno dragocena, in da imajo dosti novih in lepših zastav. Odslej naprej vkoreninila se bode prej kot ne navada, da bodo polki svoja stara znamenja, katera so v bojih pred njimi vihrala ter bila raztrgana po krogah, zmetali v cestne jarke, kadar dobe nove in bolj dragocene! Vsaj naši »katoliki« so v tem slučaju postopali tako; opravičujejo se pa lahko z izgovorom, da bi drugače morali svojemu katoliškemu načelu na ljubo žrtvovati nekaj svetlih kron. Te pa ne gredo od njih in zatorej, prej kot štejejo denar, pomečejo raje v blato blagoslovljene znake svojega katoličanstva! To je res možato! Mi čestitamo stranki na tako energičnem samozatejavanju!

Kaznovani klerikalni kontrabantarji. — Med tiste klerikalne-gospodarske trdnjave, ki razprostirajo svoj žegen dr. Šusteršičevega kalibra med zapeljanega in nerazsodnega našega kmeta po svojih konsumih, spada, žal, tudi belokranjsko mestece — Metlika. Tudi v Metliki gnezdi namreč »Kmetijsko društvo«; ali kaki poštenjaki so ljudje, ki to društvo vodijo, dokazuje ta-le slučaj: V tem konsumnem društvu se je že dlje časa uganjal humbug, da so člani jemali na knjižice razno blago, to pa prodajali (seveda za dobiček!) nečlanom, ti so je pa zopet — v svojo korist kajpada! — razpečavali dalje. Razen tega pa so se porabljale knjižnice tudi na druge načine. — Te kontrabantarske manipulacije pa so

prišle slednjič na dan, in nazadnje tudi pred politično kot obrtno oblast, ki je to zalo družbo zagrabila za vrat kakor za služi. Črnomeljsko okrajno glavarstvo je, kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, pretekle dni »Kmetijsko društvo« v Metliki obsodilo v globo 200 kron zaradi gori navedenih nepoštenosti, — dočim čaka to društvo za druge kontrabantarije pa tudi še od druge strani primeren — curek! — O tem pa seveda drugo pot!

Izlet krščanskih socialcev in socialk na Šmarno goro. Ko se je pretečeni teden raznesla vest, da priredi ljubljanska krščanska socialna zveza izlet na Šmarno goro, preskrbel se je vsakdo z dežnikom; saj je že znano, da se vselej nebo razsrdi, kadarkoli se prikaže ta bogoljubna družba izven mesta. Tudi pretečeno nedeljo je nastal popoldne vihar z nalivom, na Gorenjskem pa je še celo vlak skočil s tira, kar so ljudje vse spravljali v zvezo z izletom. Saj bi pa skoraj res ne bilo čudno, ako bi potipal »prst božji« te čudne romarje in romarice. Dočim so brumne izletnice pele na gori pri Krekovi maši, udarile so domov grede v Vižmarjih samo okroggle, pa tudi plesale so neumorno v »večjo slavobožjo«. Črez celo mokro in blatno družbo se je razlilo sladko ginjenje. Dr. Krek je govoril o ljubezni do bližnjega, kar so izletniki na svojih tovarišicah hoteli tudi dejansko izvrševati, za kar je »Polstertanz« kakor nalašč. Izleta se je udeležilo tudi par hrvatskih socialcev, katerih enega smo slišali proslavljati ta izlet, ko se je vračal moker in zaspan s kolodvora: »Zapamtiti ću si Šmarino goro. Odneo ju vrag!

Polom katoliško gospodarske organizacije v Poljanah nad Škofjo Loko. V ti vasi, kjer je gospod dr. Ivan Tavčar doma, ustanovila je klerikalna stranka celo pest gospodarskih svojih zavodov. Ustanovili so konsumno društvo, ustanovili so mlekarno, in predvsem hranilnico in posojilnico. Nekaj časa se je vse to napihovalo, vzdigovalo, ali sedaj je vse skupaj sedlo in nastala je revščina, nadkojo bi se človek najraje zjokal. Dr. Šusteršič ima na vesti to Poljansko gospodarsko organizacijo, pa on je na dobrem, on ne bo ničesar izgubil! Izguba, in sicer prav občutna izguba zadene tiste, ki so k njemu po dobre svete romali ter od same sreče niso vedeli, kaj početi, če jim je ta škofijski bog dajal migljaje, kako naj se gospodarsko organizujejo. Da so Poljanci znosili svoje tisočake v Soro, bili bi ravno tam, kot so danes, ko so svoje tisočake znosili v dr. Šusteršičevo organizacijo! Konsumno društvo, — Šusteršič je imenuje kmetijsko zadrugo, Poljanci pa mu pravijo dandanes kmetijska »zadrega« — umira, in primankljaja je več nego desetisoč goldinarjev; mlekarna počiva že več nego pol leta in drago plačane stroje razjeda rja; v hranilnici pa je tudi zmanjkalo nekaj tisočakov, in sedaj si odborniki jeden drugemu »goljufijo« in »sleparijo« očitajo. Prava dr. Šusteršičeva senca je bil posestnik France Grošelj. Njegovo geslo je bilo: Konsum moramo imeti, že dr. Tavčarju na kljub! Dobro! Te dni pa so orožniki pritrali v škofjeloški zapor Franceta Grošlja, ker ga sodišče dolži, da je pri Poljanski hranilnici pone-

veril nekaj tisočakov! Tako je prišla sramota nad sicer pošteno in ugledno hišo! In mesto dobička prišla sta izguba in ječa. Dr. Šusteršič pa še vedno kvasi o zdravi gospodarski organizaciji, in v ministrstvih laže, da je izrasla iz naroda samega! Vedno bolj se kaže, da je stališče, koje zastopa narodno napredna stranka, pravo, in za narod jedino koristno. Gospodarska organizacija je sama na sebi koristna, a položiti se ima v prave roke, ne pa v roke našega nevednega kmeta. Izgled! Na Trati pri Poljanah ustanovila je poljanska »zadrega« svojo filijalko. V ti filijalki je bil denarničar svak gospoda dr. Kreka. Torej človek, ki bi moral, ako je vse isto resnica, o čemer dr. Krek tako rad čenčari, o gospodarski organizaciji vsaj nekaj umeti. Bil je denarničar, a že pri prvem računu se mu je pod roko stopilo 600 kron, kojih sedaj nikjer dobiti ni! Tako je prišlo, ker ravno drugače priti ni moglo! Če daš otroku v roke nabito puško, je nesreča neizogibljiva! Tudi o Poljanski gospodarski organizaciji hočemo svoj čas še pisati. Za danes samo želimo, da bi se katastrofa končala zgolj z izgubo in ne tudi z ječo. Z dr. Šusteršičem nimamo nikakega usmiljenja, pač pa z njegovimi žrtvami!

Občinske volitve v Selcih. Dne 4. in 5. t. m. se je vršila v Selcih volitev novega občinskega odbora. Vkljub temu, da je bila agitacija od strani duhovnikov in klerikalcev nezaslišana — kaj takega tam še ni bilo — niso dosegli takega vspeha, kakor so ga pričakovali. V dveh podobčinah in v prvem razredu je zmagala napredna stranka, v eni podobčini in v 3. in 2. razredu so zmagali klerikalci — vendar smo dosegli tudi v 3. razredu lep vspeh in sicer 115 proti 140 glasov. Ako se pomisli, kako so naši Tomaži-Matevži »ta žgančevi« in drugi delali in kdor razmere pozna, se mora čuditi, da so napredni možje sploh kak vspeh dosegli. Župnik Rožnik in kapelan Matevž sta hodila pred volitvami noč in dan ter delila v vsaki bajti listke in lažnive spise ter sta toliko dosegla, da je bil ves Martinvrh — Podlok in Konsul na nogah. Laži — obrekovanje in seveda tudi vera je bilo orožje. O tej volitvi bomo še pisali drugi pot — naredile se bodo tožbe, iz katerih se bo razvidelo, s kakimi nespoštenimi elementi se moramo bojevati.

Državni poslanec gospod Piantan je stavil državnem zboru v seji dne 3. t. m. predlog, da se mestni občini Rudolfovo v asanacijske, šolske in druge javnokoristne namene dovoli državna podpora 200.000 K, ker imenovana občina nikakor ne more ob svojih dohodkih in skromnih sredstvih pokriti izdatkov za navedene namene in je država dolžna tej mali občini na pomoč priskočiti.

Mežnar v Sevnici. Sklicujoč se na paragraf 19 tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na notico »Mežnar v Sevnici« objavljeno v 3. številki Vašega lista z dne 6. svečana, da spremete v prihodnji številki na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: Ni res, da sem jaz kar na debelo ponarejal podpise in listine in sem obsojen na štiri mesece v ječo, res je pa, da jaz nisem ponarejal podpisov in listin in da nisem obsojen na 4 mesece v ječo. Sevnica dne 12. svečana 1902. Jožef Stopar, mežnar

Nov most čez Savo. Že pred več leti se je sprožila misel, da bi se blizu Trbovelj zgradil čez Savo most, ki bi vezal štajerski breg Save s kranjskim. Potreba take zveze je tam občutljivejša, ker od Litije do Radeč ni nobenega mostu čez Savo. Sedaj se bode ta namera menda vresničila. C. kr. višji inženjer M. Kirchschrager v Ljubljani je izdelal projekt ter pri c. kr. deželni vladi vložil prošnjo za podelitev dovoljenja za zgradbo železnega mostu čez Savo pri Trbovljah. Okrajno glavarstvo v Krškem je dobilo pooblastilo, da dotično vodopravno obravnavo vpelje in izvrši in je v ta namen razpisalo komisijsko obravnavo na licu mesta, ki se bo vršila dne 8. julija.

Ali denar, ali pa življenje! Neki Ivan Kargler se je peljal z bicikljem v nedeljo popoldne iz Solkana v Kanal. Na sredi ceste pa ga naskoči nenadoma neki mladenič z velikim kamnom v roki, ga vstavi ter zakriči nanj: Ali denar ali te ubijem! Biciklist mu je dal 58 vinarjev, kar je imel. Napadalec, nezadovoljen s tem, ga je preiskal, ali ker ni nič našel, ga je spustil. Biciklist je šel takoj nazaj v Solkan ter naznanil vse orožnikom, kateri pa so kmalu dobili v nekem grmu napadalca. Imenuje se Josip Simnič, je 19 let star, doma iz Tolminskega Loga. Pripeljali so ga v Gorico v zapor. Pravijo, da vse priznava.

Strela je udarila minuli petek zjutraj v grajščino Prem, stoječo nasproti postaji Kilovče. Premska grajščina je last kneza Porcie. Strela je ubila ženo grajskega čuvaja, moža pa močno opekla. Na reški progi blizu Št. Petra je strela ubila železniškega čuvaja na tiru.

Ubegel — duhovnik. Iz St. Pöltena poročajo, da je pobegnil kaplan Adolf Rudolf, ki je imel službo v Falkenhaynovi grajščini v Walpersdorfu. Babil se je z mladoletnimi deklički.

Statistika veroizpovedanj na Ruskem. — A. M. Zolotarev objavlja v »Ruskom Věstniku« statistične podatke v veroizpovedanjih na Ruskem. Po teh je vseh prebivalcev v Rusiji 128,188.627 in izmed teh:

Pravoslavnih . . .	90,100.106	ali 69,90%
mohamedancev . . .	13,889.421	ali 10,83%
katolikov	11,420.227	ali 8,91%
protestantov	6,213.237	ali 4,85%
židov	5,189.401	ali 4,05%
drugih kristijanov	1,224.032	ali 0,96%
drugih nekristijanov	645.503	ali 0,50%

Pravoslavni so Rusi, Rumuni, veliki del Gruzinov in finskih plemen. Islam spoznavajo turško-tatarski rodovi, zlasti pa vsi, malo da ne, prebivalci na Kavkazu. Poljaki in Litvanci so katoliki, Nemci pa Luteranci.

Grozno mučeništvo. Iz Dallessa (Teksas) poročajo o strašnem umoru zamorca Dudley Morgana, ki je siloma onečastil neko belo ženo, soprogo delavca Mac Kaya in potem pobegnil. Zamorca so zasledovali z mesarskimi psi, in ko so ga dobili, so ga peljali z železnico v Lansing. Že prej pa so brzojavili na vse strani, tako da je čakalo na postaji 4000 oborožencev. Ti so peljali zamorca do hiše Mac Kaya, kjer je žena iz poznala svojega napadalca. Potem so ga privezali na železen drog, izžgali mu oči, tudi po telesu so ga obžgali. Mučili so ga uprav bestialno, in sicer prav počasi. Šele ko se je zamorec onesvestil, so ga deli na gorečo gromado, kjer so ga pustili tako dolgo, da je umrl. Žena Mac Kaya je ves čas gledala to grozno mučenje. Žalostno je, da ni v vseh južnih državah sodišča, ki bi obsojalo to strašno linčanje. V zadnjih petnajstih letih so belokožci usmrtili na ta način 2500 zamorcev.

Drugič od žene ločen je bil knez Albert Monakovski. Knez ločil se je od svoje druge žene Alice, vdove vojvode Richelieuje. L. 1880 se je ločil od prve žene, lady Douglas Hamilton. Knez je 54 let star, kneginja pa 44. S prvo ženo je imel sina, z drugo pa nobenega potomca. Prva žena je omožena sedaj z grofom Festetitssem. Njegova druga žena pa je prinesla v zakon sina, kneza Armanda.

Usoda. V četrtek dopoldne je na Dunaju izgubila neka dama v hiši neke banke sublimatno pilno, na kateri je bila naslikana mrtvaška glava. Pilna je bila torej označena kot smrtonosna. Nekdo je pilno našel ter jo kazal uradnikom. 37letni uradnik Karl Friderik R. pa je vzel pilno, češ, da jo dá v lekarni kemično preiskati. A mesto tega jo je razstopil v kozarcu in izpil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je umrl. Uradnik je bil jetičen ter je porabil slučajno najdeno pilno, da se je usmrtil.

Nune kot — trgovske potnice. Po italijanskem delu Tirolske hodita dva agenta čisto posebne vrste. V današnjih časih se je sicer reklama že na vse mogoče načine razvila, ali zgoraj navedena agenta bi celo najiskrušenega trgovca jako neprijetno iznenadila. Imenovana potnika sta namreč dve nuni. Čujte in strmite. Pred nekaj dnevi ste prišli v Serravalle in ponujali svoje blago — večinoma izdelki samostanske pridnosti, kot robce, perilo in jednako — ljudem zlasti ženskam. Da katoliška cerkev kupčije dela, je že stara stvar, da pa pošilja nune kot trgovske potnice po svetu, je, kolikor mi vemo, popolnoma novo.

Telefon v cerkvi. V Parizu v Rue Veringetorix so sezidali nedavno cerkev, ki ima tudi svoj telefon. Poleg kora je okrog in okrog zakristija, ki je razdeljena v 8 majhnih sobic, od katerih je vsaka zvezana s telefonom. Telefon vodi v župnišče, kjer stanuje 8 duhovnikov in tudi v mesto.

Devetova zahvala Burkam. — Iz Pretorije poročajo, da je bil Devet v koncentracijskih taboriščih ter se je zahvalil ženskam za pomoč tekom vojne. Devet je rekel, da bi bili morali Buri z vojno že davno prenehati, ako bi jih ne bile ženske tako krepko podpirale. General je pozivljaj ženske, naj se udajo v usodo ter prenašajo križ, ki jim ga nalaga Bog in naj bodo udane podanice angleškega kralja. Ženske so prirejale Devetu ovacije.

Proti celibatu duhovnikov. Že v srednjem veku so zahtevali kmeti večkrat, naj bi se duhovniki poženili, ker niso pustili kmetie pri miru. V našem času pa postaja ta zahteva bolj ali manj neobhodno potrebna. V Italiji, tem središču rimljanskega duha, se širi propalost duhovništva na grozovit način. Kronika jednega samega dneva pravi: V Salerni je umoril kapelan Majorano novorojenčka, katerega mu je porodila 17letna ljubica Tereza Barella; vrigel je v hipni jezi novorojenčka skozi okno. — V Monopoli pri Bari je umoril 70letni župnik Dominico Colucci svojo kuharico, ker je zahtevala denar. — V nunskem samostanu sv. Ludovika v Bisagghi je skočila 21letna nuna Saleka pl. Ascoli v vodnjak. Na mrliču se je konstatiralo, da je bila posiljena. To samo na jednom dnevu in le najmarkantnejši slučaj. Kako je v drugih deželah, je itak znano. Razumevno je torej, da je italijanska socijalna demokratična stranka prišla s živahno agitacijo proti duhovniškemu celibatu. Stranka zahteva, naj odla vlada državne župnije le na duhovnike, ki se oženijo. Rim se seveda brani, saj ga tu najbolj boli . . .

Strast — kegljanja. V Predkloštru v Predarliskem je zakegljal neki premožen rokodelc celih 1600 K. Da je plačal svoj dolg, je moral dati celo prihranjene vinarje svojih otrok.

Šah je daroval Schulvereinu 1000 kron. Bi si jih bil lahko prihranil za šole svojih divjakov.

Bicikel. Rim je prepovedal duhovnikom kolesariti.

Beda — na Kubi. Gospodarski položaj na Kubi postaja vsak dan slabši. Več tisoč delavcev je brez dela. Plan-tažni posestniki nimajo denarja za večja podjetja. Listi pišejo, da beda narašča od dne do dne. Američanski listi silno napadajo svojo vlado.

Čuden slučaj. Neka bogata udova v Berolinu se je hotela iznova poročiti; iskala je s pomočjo časnikov moža. Došlo jej je mnogo ponudb, a udova se je odločila za nekega snubca z dežele. Dogovorila se je z njim pismeno poste restante, da se snideta v Berolinu, ona bode nosila šmarnice, on pa v zaponi suknje rudečo rožo. Vznemirjeno je čakala udova na kolodvoru prihoda svojega ženina. Vlak je prišel, in potnik, ki je imel v zaponi rudečo rožo, je bil njen — sin.

Samomor polkovnika. Na Dunaju se je ustrelil dragonski polkovnik Gustav pl. Igalffy, ki je bil radi neke bolezni v glavi že dve leti na dopustu. Polkovnik Igalffy je šel v sredo v vojaško bolnišnico, da bi se z nekim zdravnikom posvetoval glede svoje bolezni. A še predno je govoril z zdravnikom, si je nastavil v čakalnici revolver na senci in se je ustrelil. Ko je prihitel zdravnik iz svoje sobe, je bil polkovnik že mrtev. Igalffy je ostavil udovo, 17letno hčer in sina. Bolezen v glavi, ki je postajala čim dalje hujša, je gnala polkovnika v smrt.

Brezpogojno prvo mesto, bodisi kot primesi zrnati kavi, bodisi kot nadomestilu zanjo gre dandanes Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi. To pa zato, ker ima poleg drugih prednosti sam o ona vonj in okus zrnate kave, o čemer priča mnogo izrecil prvih avtoritet. Slavni profesor pl. Pettenkofer se je izjavil: „Po svojem kavi podobnem okusu bistveno preseza vse druge kavine surogate.“ Drugi pravijo: „Jako intenzivno ima vonj in okus žgane zrnate kave.“ „Njen vonj je posebno krepak, podoben kavi in čist.“ „V dokazni množini ima aromatske sestavine, kakršne ima tudi zrnata kava.“ „Mnogoteri poizkusi so soglasno izpričali, da jo je moči označiti kot izdelek, ki se zelo bliža zrnati kavi.“ „Po vsebini aromatskih snovi je Kathreinerjeva sladna kava v užitni vrednosti zelo podobna pravi kavi“ i. t. d., i. t. d. Zato je umevno, da prihaja ta kava čimdalje bolj priljubljena in da jo že vobče rabijo in udomačujejo kot tečno in zdravo rodbinsko kavo.

Loterijske srečke.

Brno, 11. junija.	84, 22, 88, 17, 74.
Danaž, 7. junija.	1, 22, 69, 8, 76.
Praga, 18. junija.	56, 46, 71, 78, 47.
Trat, 14. junija.	58, 62, 52, 69, 15.
Gradeo, 7. junija.	10, 44, 90, 64, 40.
Lino, 14. junija.	71, 52, 22, 30, 40.

Tržne cene v Ljubljani

31. maja 1902.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	20	40	Špeh povojen, kgr.	1	60
Rež,	16	—	Surovo maslo, „	2	40
Ječmen,	15	—	Jajce, jedno	—	6
Oves,	16	60	Mleko, liter	—	18
Ajda,	14	40	Goveje meso kgr.	1	30
Proso,	15	60	Telečje	1	40
Koruza,	12	60	Svinjsko „	1	70
Krompir,	5	40	Koštrunovo „	1	—
Leča, lit.	—	25	Piščanec	—	120
Grah,	—	50	Golob	—	40
Fižol,	—	25	Seno, 100 kilo	8	—
Maslo, kgr.	2	50	Slama,	7	—
Mast,	1	50	Drva trda, kiftr.	8	—
Špeh svež,	1	40	„ mehka, „	5	50

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Samo v teh zavojih se dobiva pristna, tako splošna priljubljena

Kathreinerjeva . . . .
Kneippova sladna kava

Povsod po Slovenskem in še čez mejo razširja se od dne do dne poraba prave in najboljše

kavine primesi

v prid družbe sv. Cirila in Metoda
I. jugoslov. tovarne za kavine surogate
v Ljubljani.
Zahtevajte jo povsod!!

Največje, najhitrejše ter najvarnejše vrste velikanskih parnikov, ki vozijo

v Ameriko.

Hamburg-New York le 6 dni.

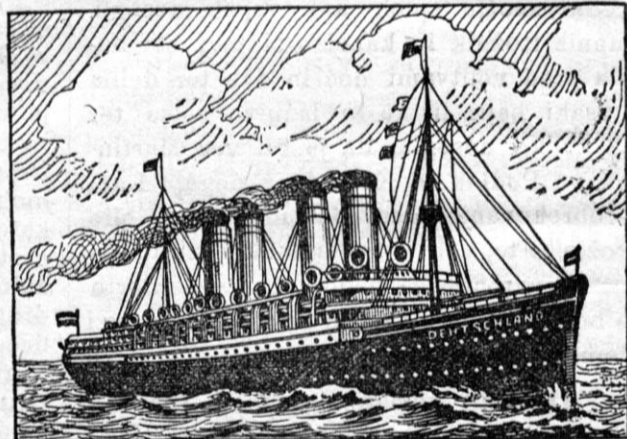
Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno (1228-7)

oblastveno potrjena

agentura Hamburg-Ameriške linije

v Ljubljani, Marijin trg št. 1

nasproti frančiškanski cerkvi.

Pomagajte si do mlinov brez vode!

Tvrška

R. A. Smekal

tovarna za gasilne in gospodarske stroje

ponuja

posameznikom ali občnam mline na motor brez vode ali pa na rečno moč pod povoljnimi pogoji. Istotako vse gasilne in gospodarske stroje. Roba solidna z garancijo.

Tedaj na noge tam, kjer ni vode in mlinov!

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

(278-10)